

Slovenski

PRIJATEL.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. 30 krajc. na leto.

Štev. 1. V Celovcu 15. januarja 1874. XXIII. tečaj.

Pridiga za III. nedeljo po ssv. treh kraljih.

(Spreobrnjenje sv. Pavla: iz Savlov postanimo Pavli.)

„Gospod! ako hočeš, me moreš očistiti!“
Mat. 8, 2.

Vvod.

Milo je prosil gobovi bolnik po današnjem sv. evangeliju, naj bi mu Zveličar v njegovi veliki nesreči na pomoč prišel, in ga ozdravil: „Gospod! — je rekel, — „ako hočeš, me moreš očistiti!“ In usmiljeni Jezus, vselej pripravljen, betežnim pomagati, ki so z zaupanjem vanj klicali, je stegnil roko, in se ga je dotaknil rekoč: „Hočem, biti očiščen!“ In glej, kar čist je bil svojih gob! Jezus še pristavi: „Pojdi, skaži se duhovnu, in opravi dar, ktereга je Mojzes zapovedal.“

Kakor gobovi bolnik v svojej telesni, zdihuje marsikteri grešnik, ki spozna svoje grehe in svojo dušno bolezen, pa milo Jezusa prosi: „Gospod! ako hočeš, me zamoreš očistiti od svojih dušnih gob, od mojih grehov!“ In usmiljeni Zveličar ne odlaša ga ozdraviti in mu reče kakor gobovemu tolažbepolno besedo: „Hočem, biti očiščen: le pojdi skaži se duhovnu, in opravi dar!“ Mašniku se skaže grešnik v zakramentu sv. pokore pri spovedi. V čem da dar obstoji, tudi ni težko uganiti. Prava serčna žalost, da je storil grehe, terden sklep in resnična volja se poboljšati pa nič več ne grešiti, storjeno škodo poverniti, pohujšanje popraviti ali z eno besedo: prava pokora je dar, ki ga mora grešnik opraviti, ako hoče očiščen biti. Kako pa moramo pravo pokoro delati, kaže nam sv. Pavel, ktereга spomin ravno danes obhajamo; danes je namreč god

spreobernenja sv. aposteljna Pavla. Od tega vam hočem danes govoriti, in rečem:

1. Pavel je bil prej Savel; tudi mismo bili Savli.

2. Savel je postal Pavel; postanimo Pavli tudi mi.

3. Savel je ostal Pavel; ostanimo Pavli tudi mi! Pripravite se!

Razlaga.

1. Sv. Duh je sv. binškočno nedeljo nad aposteljne prišel, in jih s svojimi gnadami in darimi napolnil; začeli so z gorečo besedo sv. evangelje oznanovati, in razkladati nauke križanega Zveličarja. To je terdovratne Jude na noge spravilo, in jeli so hudobno preganjati verne kristijane po Jeruzalemskem mestu. Kristijani so iz mesta bežali, in se razkropili po vsi deželi; pri tem pa tudi razoznanovali resnice Jezusove. Eden najserditiših nasprotnikov verne kerščanske čede je bil Pavel, poprej Savel imenovan. Bil je Judovskih staršev (iz Benjaminovega rodu) sin v mestu Tarzus (v Ciliciji) rojen; odrasel je mladenč bistrre prebrisane glave, se podal v Jeruzalem in se vseh Judovskih postav do dobrega izučil. Bil je pa v svojej učenosti silno visocih misli. Poslušati lepe nauke ponižnega Jezusa napuhnjenemu mladenču ni dopadlo. Ves serdit v svojem sercu grozovito misel sklene, vero v Jezusa zatreti in vse njegove učence do smerti preganjati. Lovil jih je po hišah, in vlačil v ječo može in žene brez razločka in usmiljenja. Že je padel sv. Štefan, nekđaj njegov prijatelj, s kamnjem pobit. Pavel tedaj še Savel je ubijavcem oblačila varoval, da so ga ložej pobili. Že je mnogo kristijanov pripertih zdihovalo, nič boljšega ne pričakovaje. Pa vse to gorečemu mladenču ni bilo zadosti; mu ni bilo zadosti, le v domačem mestu Jeruzalemu kristijane preganjati. Šel je k velikemu duhovnu, in prosil od njega pisma v Damask, ptuje bogato mesto Sirske dežele, naj bi tudi tam vse verne kristijane polovil, ter zvezane v Jeruzalem pripeljal. Dobil je pisma in se s tovarši na pot odpravi. Konje zasedejo in gredó. Že so imeli dolg pot skoz obširno deželo domačo za seboj; že so gore prestopali, ki domače kraje od ptujih sosednih delé; le pol ure še, in bi v mesto (Damask) stopili, in bi na kristijane planili kot dereči volkovi na pohlevne ovčice. To bi storili tem ložej, ker kristijani na zemlji nikogar niso imeli, da bi se bil zanje potegnil in jih branil. To je bil poprej Pavel, bil je Savel, in je preganjal Jezusa in kristijane. Koliko je takih Savlov naše dni med nami! Savel je bil visoko učen jud in zametaval je Jezusov nauk. Tako delajo tudi učeni naših dni. Le berite njih bukve in časnike in hitro bote spoznali,

kako sovražijo Jezusa, njegov nauk, njegove ssv. zakramente, njegovo sv. cerkev, njegovega namestnika papeža, njegove sedanje aposteljne in učence — škofo in duhovnike naše. Na kmetih je res še veliko bolje, pa vendar jih ne manjka takih Savlov. Le poslušajte, kaj se tam-le v tistej kerčmi ali tam-le v unej tovaršiji govori in počenja. Če pa tudi takih Savlov ni, ki bi v besedi in pisariji Jezusa ne preganjali, — koliko jih je pa takih Savlov, ki Jezusa in njegovo cerkev preganjajo v djanju! Vsak grešnik je sovražnik božji in Jezusa vnovič križa. Oh koliko je grešnikov, koliko je Savlov! Kdor pravi, da je brez greha, sam sehe goljufuje, je lažnik in resnice ni v njem: Vsi smo toraj več ali manj Savli!

2 Pa postanimo Pavli, kakor Savel! Pregovor pravi: Človek obrača — Bog pa oberne; taka je bila s Savlom. Visoko na nebu je solnce stalo. Bilo je opoldne: kar je Pavla nenadama obsvetila luč z neba, ter njega in njegove tovarše tako oplašila in obleščila, da na tla popadajo. Iz nebeških višav pa glas zadoni, ki pravi: „Savel, Savel! zakaj me preganjaš?“ Ves plah popraša Savel: „Gospod! kdo pa si?“ Mu odgovori: „Jezus sem, kterege preganjaš!“ Savel strepeta, ostermi in reče: „Gospod! kaj hočeš, da naj storim?“ In Gospod mu reče: „Vstani in pojdi v mesto; tam ti bo povedano, kaj da stori!“ Može pa, ki so ga spremljevali, so stermeči stali, ker so luč videli in glas slišali, pa nikogar ne zagledali.

Pavel vstane, in ko hoče pogledati, z odpertimi očmi nič ne vidi. Za roko ga tedaj peljejo može v Damask. Ondi je bil tri dni, da ni ne vidil, ne jedel, ne pil. — Bil je pa v Damasku učeneec, po imenu Ananija. Njemu je Gospod v prikazni rekel: „Vstani, in pojdi v terg, ki se imenuje ravni, in prašaj v Judovi hiši po Taržanu z imenom Savel: ker glej, on moli.“ Ananija reče: „Gospod! slišal sem od veliko ljudi, koliko hudega da je ta mož tvojim Svetim (to je vernim kristijanom) v Jeruzalemu storil; in tudi tukaj ima oblast od viših duhovnov, vse zvezati, kateri v tvoje ime kličejo in v tebe verujejo.“ Gospod pa mu reče, naj gre brez strahu k njemu; ker si ga je izvolil oznanovavca sv. evangelija Judom in nevernikom. — Ananija gre na dom k njemu, položi roke nanj in reče: „Savel, brat! Gospod Jezus, kateri se ti je na potu prikazal, koder si prišel, me je poslal, da spregledaš, in boš s sv. Duhom napolnjen.“ Zdajci mu je padlo od oči kakor luščine, in je spregledal, vstal in kersčen bil. Berž potlej je v shodnicah oznanoval od Jezusa, da je on Sin Božji. Vsi pa, kateri so slišali, so se zavzeli in rekli: „Kaj ni ta tisti, ki je v Jeruzalemu preganjal te, kateri so v to imé klicali, in je zato sem prišel, da bi nje zvezane k višim duhovnom peljal?“ Pavel pa, čezdalje bolj razsvitljen in goreč, je Jude v Damasku zavračeval in jim pričal Kristusa.

Pavel je bil zdaj spreobrnjen, je postal iz juda kristijan, iz preganjavca Jezusovega njegov apostelj, iz protivnika sv. evangelija njegov oznanovavec. Savel postal je Pavel. Kako se je to godilo? Cerkveni učeniki pravijo: Ako bi ne imeli Štefana, ne imeli bi tudi Pavla; sv. Štefan je molil za Savla in Bog je prošnjo uslišal. Molitev je prva pomoč, da se grešnik spokori in spreoberne. Zatoraj grešnik! moli in prosi za razsvitljenje in pomoč božjo, — starši prosite za svoje grešne otroke, gospodarji za grešne posle, sosedi za grešne prijatelje, — to je prvo, da se grešniki spreobernejo.

Jezus je Savla klical; kliče tudi nas. Zdaj nas kliče po vesti, ki nas grize in svari, — zdaj po starših in znancih, ki nas opominjajo, — zdaj po pridigarjih in spovednikih, ki nam na serce govoré, — zdaj po sreči in veselji, ki jih nam pošilja, — zdaj po nesreči in nadlogah, ki nas stiskajo. Po vseh teh glasih kliče nam Jezus: „Moj sin, moja hči! zakaj me žališ, zakaj me preganjaš?“ Savel je glas poslušal in rekel: „Gospod! kaj naj storim?“ Tudi mi vemo — Jezus sam nam je povedal — tudi mi vemo, kaj naj storimo. Treba nam je zakrament sv. pokore vredno prejeti, grehe serčno zgrevati, ponižno in odkrito spovedati, resnično se poboljšati in pravo pokoro delati. Tako postanemo iz Savlov tudi mi Pavli.

3. Savel pa je tudi ostal Pavel; ostanimo Pavli tudi mi! Kako naj pa storimo to? Ravno tako, kakor sv. Pavel! Vse je storil, kar mora grešnik storiti, da zvest in stano viten ostane v svoji obljubi in pokori.

a) Kdor se resnično spreoberne in poboljša, spremeni svoje poprejno mnenje in govorjenje, svoje djanje in ravnanje in vse svoje življenje. Tako tudi Pavel: Iz Damaska se je, duhovne in telesne slepote rešen, najpoprej v Arabijo umaknil, da bi ondi v tihej samoti svoje poprejno življenje premišljeval, svoje mnenje in mišljenje v red djal, in si napravil osnovo, po kateri hoče zana prej živeti. Ko je pa po takem premišljevanju že veliko časa preteklo, vrnil se je v Damask. Tam so Judje sklenili ga umoriti; noč in dan so stregli pri mestnih vratih, da bi ga prijeli. Verni pa so ga po noči čez mestni zid v pletenici (košu) dolj spustili, in se je nevarnosti odtegnil. — Novo življenje moramo tudi mi začeti. —

b) Kdor se v resnici spreoberne in poboljša, slabih tovaršev več ne bo iskal, se ž njimi nič več ne pečal; in se tudi grešnih priložnosti skerbno ogibal; ravno to je storil Pavel. Vzame palico v roko, in od Damaska beže jo zavije proti Jeruzalemu, pa ne k svojim poprejnim tovaršem in protivnikom kristijanov, temuč „da bi Petra vidil“ in se mu pridružil kot pervaku vseh aposteljnov in poglavarju sv. cerkve. Tako moraš tudi ti grešnik, ki se želiš resnično poboljšati, zvesto se varovati slabih tovaršij in grešnih priložnost. Saj veš, kar Jezus pravi: „Kdor se v nevarnost poda, v

nevarnosti tudi pade.“ Kdor smolo prime, osmoli se. — kdor ogle prime, očerni se, in kdor se z hudobnimi pajdaši, sam hudoben postane. Koliko jih je, ki so pri sv. spovedi terdno obljubili, poboljšati se; pa poiskali so stare tovarše in znane hiše in vse je pozabljeno. Ne zabite: Po slabi tovaršiji rada glava boli!

c) Kdor se je v resnici spreobernal in poboljšal, povernil bo storjeno škodo in pohujšanje, ki ga je dal, po vsi svoji moči popravil; ravno to je storil sv. Pavel. Zdaj se je ravno toliko goreče za Jezusa in njegovo čast poganjal, kolikor serdito ga je poprej preganjal. Po dne je učil, po noči tkal, da bi si bil sam svoj živež služil. Oznanoval je najpoprej Judom nauke sv. evangelija, ali ker so mu Judje le radi zopergovarjali in ga kleli, reče jim: „Vam se je najpervo spodobilo govoriti besedo Božjo: ker jo pa odmetujete, in se večnega življenja nevredne štejete, obernem se k nevernikom.“ Za tega voljo se sv. Pavel tudi apostelj nevernikov imenuje. Nevernike je vse to veselilo, in so verovali v Jezusa. — Pavel pa je prehodil na dalje veliko drugih imenitnih in slovečih mest po Judovskem, Gerškem in Laškem, ter je povsod z gorečo besedo sv. vero učil. Koliko da se je trudil za Božjo čast in povečanje Jezusovega imena, priča nam med drugim prigodba v mestu Listra (v Likaonii.) Tukaj je sedel mož kruljev od svojega rojstva. Ko ga je Pavel pogledal, in vidil, da ima vero ozdravljen biti, je glasno rekel: „Vstani, in stoj na svojih nogah!“ In skočil je kviško in hodil.“ Ljudstvo, ko to vidi, kričalo je: „Bogovi so v človeški podobi k nam prišli!“ Prignali so ovenčanih volov, da bi jih Pavlu in njegovemu tovaršu Barnabu darovali. Kaj hujšega se aposteljnomi ni moglo zgoditi. Za Jezusovega imena del preganjana biti, sta veselo terpela; ali da bi ju bili judje po Božje častili, tega nju serce ni moglo prenesti. Od žalosti sta oblačila pretergala, med ljudstvo skočila, jih učila, da sta tudi ona umerjoča človeka, ter komaj darovanje ubranila. Tako je Pavel Jezusu povernil vso poprej odzeto čast in poravnal vso krivico. Tako stori tudi ti grešnik! Nisi prej veliko maral za Jezusov sv. nauk in njegove ssv. zakramente, bodi zanaprej bolj vnet in marljiv. Si storil komu krivico, napravil kako jezo in sovraštvo, dal kako pohujšanje, vzel komu dobro ime in čast, storil komu kako škodo, — vse to poravnaj in popravi: tako bodeš in ostaneš pravi Pavel.

d) Kdor se resnično spreoberne in poboljša, zadene posihmal voljno svoj križ na ramo in ga poterpežljivo za Kristusom nosi; kakor ga je nosil Pavel po svojem spreobernenji. Poprej je on verne preganjal, zdaj neverniki njega. Koliko da je zavoljo sv. vere Jezusove preterpel, ne da se dopovedati. V drugem listu do Korinčanov (11, 19–33.) sam popisuje svoje obilno terpljenje z milo besedo in pravi: „Bil sem v mnogih nadlogah, večkrat v ječah, v ranah čez mero, velikokrat v smertnih nevarnostih. Od Judov sem jih petkrat po štirideset, eno manj, prejel. Trikrat sem bil s ši-

bami tepen, enkrat kamnjan; trikrat se je z meno barka razbila; noč in dan sem bil v globočini morja; velikokrat na potih, v nevarnostih na vodah, v nevarnostih med razbojniki, v nevarnostih med rojaki, v nevarnosti med neverniki, v nevarnostih v mestu, v nevarnostih na samoti, v nevarnostih na morji, v nevarnosti med lažnjivimi brati; v trudu in terpežu, v mnogem čuvanju, v lakoti in žeji, v pogostnih postih, v mrazu in nagoti. In poslednjič je dal za Jezusa življenje svoje. Cesar Nero ga je dal 29. junija l. 67. ob glavo djati. — Tudi tebi bo morebiti hudo in težavno, da zvesto ostaneš Pavel. Tvoje meso te bode vabilo v greh; tvoji tovarši te bojo klicali v stare tovaršije; svet se ti bode morebiti smejal, da si drugo pot nastopil in delaš pokoro. Morebiti pride nad te ta ali una nadloga in težava, in te tlači ta ali uni križ. Pa kaj je vse to proti temu, kar je prenašal in preterpel sv. Pavel? Ako smo tukaj z Jezusom žalovali, tam se bomo ž njim veselili; ako smo tukaj z Jezusom terpeli, tam bomo ž njim kraljevali. Ostanimo toraj svoji obljubi zvesti, ostanimo pravi Pavli.

Sklep.

Pri sv. kerstu, ljubi moji! bili smo sprejeti v kraljestvo božje, v Jezusovo cerkev. Iz grešnikov smo postali otroci božji. Pa poznej smo spet grešili in bili Savli. Gorjé nam, ako ne postanemo Pavli! Ravno danes obhajamo spomin, da je grešnik Pavel postal apostelj Pavel. Poslušajmo tudi mi Jezusa, ki nas kliče; spreobrnimo in spokorimo se in ostanimo zvesti. Dozdaj smo bili s Savlom grešniki Savli, zanaprej hočemo biti s Pavlom spokorniki Pavli. Potem pa tudi nas čaka krona pravice, katero že 18 sto let nosi sv. Pavel v nebesih. Amen.

Pridiga za nedeljo Septuagesimo.

(Sv. Blaž — zvest božji delavec; gov. J. Sk.)

„Hišni gospodar je šel zgodaj delavcev najemat.“
Mat. 20, 1.

Vvod.

Hišni gospodar, ki je zgodaj šel delavcev najemat v svoj vinograd, je Oče nebeški; delavci pa, ktere je najemat, smo mi vsi; vinograd, ktereга nam je izročil za obdelovanje, je stan v katerem

kdo živi; denar, ki ga je vsakemu obljubil, so svete nebesa. Oh to je vesela resnica! Vsak posel je vesel, ki služi bogatemu, modremu in pravičnemu gospodarju. Kaj bi mi ne bili veseli, ki imamo najbogatejšega, najmodrejšega in pravičnejšega gospodarja? Vsak posel je vesel, ako se mu obljubi konec leta visoko plačilo. Kaj bi mi ne bili veseli, ki pričakujemo svete nebesa, kjer nas čaka za plačilo tisto „veselje, ktereга še nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo in nobeno serce ni občutilo.“ Ni toraj čuda, da je toliko milijonov ljudi živelo pred nami, jih živi še med nami, in jih bo živelo za nami, ki so si na vso moč prizadevali, da bi pridni in zvesti delavci bili v vinogradu božjem, in tamkaj prejeli večno plačilo v svetih nebesih. Imeli so vse posvetno le za smetje, darovali so svojemu nebeškemu gospodarju vse svoje misli in želje, vse svoje dejanje in nehanje, dali so zlato in srebro, kri in življenje, da bi si le zaslužili svete nebesa.

Bili so svetniki in svetnice pridni delavci božji in zdaj uživljajo pri Bogu v nebesih večno plačilo. Med te zveste delavce božje spada tudi sveti Blaž, ktereга spomin bomo jutremine v torek obhajali. Pokazal vam bom, kako zvest delavec božji da je bil sv. Blaž. O naj vam bo sv. Blaž lep izgled ker ščanske ponižnosti, zaupanja v Boga in pa serčne stanovitnosti v terpljenju! To naj bo sad moje danešnje pridige pri vas!

Razlaga.

1. Sv. Blaž je bil rojen na Jutrovem v mestu Sebaste, v deželi Kapadociji. Še kot mal otrok je rad poslušal božjo besedo in zvesto Bogu služil. Ko je veči postal, šel se je zdravilstva učiti. Pa posvetna modrost ga ni prevzetnega storila. Še lepše je zdaj Bogu služil in bil je iz serca ponižen in pohleven. Glejte, ljubi mladenči! svetega Blaža. Od njega se bere, da je bil ponižen in iz serca pohleven. Oj naj bo ljuba ponižnost tudi vam vsem posebno priporočena, ker naj lepši kinč mladosti je tiha ponižnost. Sv. Blaž, pravim, je bil ponižen, zato ga je pa tudi Bog že na tem svetu povišal, da je postal škof. Kot viši pastir je pa tudi priserčno ljubil svoje ovčice in po očetovsko skerbel za-nje. Bilo je pa takrat grozovito preganjanje kristijanov. Kervoločni cesar Dioklecijan je kristijane neusmiljeno preganjal in moril. Sveti Blaž je z lastno nevarnostjo kristijane po ječah obiskoval, spovedoval, sv. Rešnje Telo delil in jih ljubeznjivo tolažil. On je zvesto spolnoval Jezusove besede: „Dober pastir dá tudi življenje za svoje ovčice.“

Za cesarjem Dioklecijanom je postal cesar Licini. Tudi ta je bil hud preganjavec kristijanov, ter pošlje Agrikola v mesto Sebaste in mu ostro zapové, naj vse kristijane pomori. Sv. Blaža duhovniki in kristijani lepo prosijo, naj se vsaj za malo časa preganjanju ogne. Sv. Blaž jih uboga, ter beži v neki berlog in tam na tihem

prav lepo Bogu služi. Plaha zverina se sv. Blaža s časoma tako navadi, da rada k njemu priteka in iz njegovih rok prijazno jesti jemlje.

Zdaj pridejo Agrikolovi lovci v ta kraj. Plašna zverina se jih zboji in zbeži v berlog k sv. Blažu. Lovci grejo za njo in se silno začudijo, ko škofa sv. Blaža v sredi zverin klečati in moliti najdejo. To hitro povejo mestnemu poglavarju. Agrikola pa hitro pošlje svoje beriče, da sv. škofa vjamejo in pred sodbo pripeljejo. Sv. Blaž jim prijazno reče: „Moji sini! pojdem z vami, Gospod Bog se mi je trikrat v sanjah prikazal in mi je zapovedal, se samega sebe darovati.“ To izgovori, in se voljno in mirno z beriči na pot podá.

2. Sv. Blažu je Bog posebno gnado dal tudi čudeže delati. Med potjo mu pripeljejo nekega mladenča, edinega sina revne vdove, da bi ga ozdravil. Mladeneč je namreč ribjo kost požerl, ktera mu je v gerlu obtičala in je niso mogli na nobeno vižo iz gerla spraviti. Vrat je strašno otekel. Mladeneč je terpel silne bolečine in je bil v smertni nevarnosti. Sv. Blaž pomoli nad mladenčem, stori čez njega sv. križ, in glejte! mladenec je bil tisti trenutek ozdravljen. Od tistega časa so tudi kristijani začeli sv. Blaža častiti kot pomočnika zoper bolezní v gerlu. In v ta spomin je tudi v nekterih krajih blagoslov sv. Blaža v navadi. Ta blagoslov se pa tako-le deli: Duhovnik vzamejo dve žegnane goreče sveči, ju naskriž postavijo in se ž njima gerla klečečega človeka dotaknejo in molijo: „Po prošnji sv. Blaža, škofa in mučenca, naj te obvaruje Gospod Bog vsake bolečine gerla in vsega drugega zlega in hudega! Amen.“ Dve goreče sveči, sem rekel, se navskriž postavijo in sicer v spomin, da vsa moč in ves blagoslov nam izhaja iz Kristusovega zasluženja na križu. Vzemejo se pa dve sveči v spomin, da moramo imeti živo vero in terdno zaupanje, da nas bo Gospod Bog po prošnji sv. Blaža obvaroval pred hudimi bolečinami gerla. Tudi se sv. križ čez slehernega stori.

Poznam pa, ljubeznjivi! še hujše zló, kakor so pa hude bolečine gerla; in to so dušne bolečine, tisto zló, ktero iz človeka čez gerlo pride. In to so vse pohujšljive besede in nesramne pesmi. Pred temi naj nas obvaruje usmiljeni Bog, po prošnji sv. Blaža! Je pa tudi drugo zló, ktero skoz gerlo pa v človeka gre; in to je gerda požrešnost v jedi in pijači. Oh hude bolečine za dušo! Pred njimi nas obvaruj o Gospod!

3. Mestni oblastnik Agrikola je sv. Blaža najpred z lepó nagovarjal, da bi zatajil pravo vero in krive bogove molil. Pa zastonj. Sv. škof ostane stanoviten. Zdaj ga vkaže hudo pretepati, pa sv. Blaž ostane stanoviten. Bil je potem v ječo veržen, in tudi v ječi je križanega Jezusa neprestrašeno oznanoval. S tem nam je dal sv. Blaž lep izgled, kako moramo tudi mi v dobrem stanovitni biti, naj nas tudi hudo terpljenje stiska ali nadloge tarejo, ker: „Nebe-

sko kraljestvo, pravi Jezus, silo terpi, in le tisti, ki se za njega trudijo, bodo ga dosegli.“

Čez nekoliko dni za tem je mestni oblastnik sv. Blaža zopet vkazal pred se pripeljati. Od začetka ga lepo nagovarja, da bi zatajil Kristusovo vero; pa ko vidi, da sv. Blaž ostane še zmirej stanoviten, vkaže ga z železnimi grebeni po životu dreti in ga po tem strašnem mučenju zopet v ječo vreči.

Zdaj postavijo sv. Blaža v tretjič pred sodbo, in Agrikola mu reče: „No, ali bodeš zdaj našim bogovom daroval, ali se še braniš?“ Sveti Blaž mu odgovori: „Ti si slep, ker te Bog ni razsvetil. Jaz se ne bojim tvojega žuganja. Stori z meno, kakor se tebi zljubi. Svoje telo izročim tebi, dušo pa svojemu Bogu.“ Agrikola mu reče: „V jezero te bom dal vreči, videli bomo, kaj ti pomaga tvoj Kristus, ktereга častiš in moliš.“ Sv. Blaž mu odgovori: „Ti zaupaš v svoje malike; jaz pa zaupam v pravega, živega Boga. On me bo rešil, ako je njegova sv. volja.“ Sodnik vkaže vreči ga v vodo. Sv. Blaž stori čez vodo sv. križ in jo blagoslovi. In glejte, kako je Bog ljubil svojega služabnika! Kakor po suhi zemlji hodi sveti Blaž po vodi in ajdom kliče: „Če so vaši bogovi pravi, pa vi pridite po vodi k meni!“ Na te besede jih veliko stopi v vodo, pa potopili so se, ker so se prederzno zanašali na svoje malike. V tem je zablížčelo obličje sv. Blaža v nebeški svetlobi. On je hodil po vodi, kakor po suhi zemlji. Stopil je spet na breg; pogledal proti nebesom, ter je hvalil usmiljenega Boga, ki je svojega služabnika tako ljubeznjivo obvaroval. Pa Gospod Bog je sklenil v svoji neskončni modrosti zvestega služabnika na nebeško plačilo poklicati. Sv. Blažu so glavo odsekali leta 316. Njegovo sveto truplo je bogaboječča žena Oliva častitljivo pokopala; duša pa je šla vživat rajsko veselje, veselje neizmerno in večno.

Sklep.

Tako torej je živel sv. Blaž, — tako častitljivo je umerl; — nam pa zapustil najlepši izgled kerščanske ponižnosti, terdnega zupanja v Boga in pa serčne stanovitnosti v terpljenju. Bil je zvest in stanoviten delavec božji. O kristijani! posnemajmo ga, ker silno, silno kratko je življenje naše na svetu. Preden se bo pisalo 1900, je marsikomu že delavnik pri kraju in nastopi mu delopust; marsikteri izmed nas bo gotovo že stal pred pravičnim gospodarjem in sodnikom, in drevo, kamor pade, tamkej bo tudi obležalo celo večnost! Torej vse za Boga in za nebesa in za zveličanje naših neumerjočih duš! In h koncu moje današnje pridige mi še v misel pridejo lepe besede „Zvonikarjeve pesmi“, ktere se glasijo:

Oh! naglo nas mine
 Ves trud, bolečine;
 Vtruden se vleže
 Na pare terpin:
 Zvenovi zvonite
 Domú ga spremite;
 Gre 'z dela in teže
 Adamovi sin. Amen.

Pridiga za Svečnico.

(Marija nam kaže, kako moramo spolnovati božje zapovedi; gov. L. P.)

„Ko so bili dopolnjeni dnevi očiščevanja Marije po Mojzesovi postavi, prinesli so Jezusa v Jeruzalem.“

Luk. 2, 22.

V v o d.

Zapovedal je bil Bog Judovskim ženam, darovati mu vse prvorojene fantiče štirideseti dan po porodu v hvaležen spomin, da je Bog nekdanj njih prvorojencem življenje ovaroval, ko je med tem angelj njegov Egipčanom v eni noči vse prvorojeno pokončal in zraven tega tudi opraviti ta dan očiščevalni dar. Ta postava, se ve, svete božje matere ni zadevala. Marija moža ni poznala, in je pred porodom, v porodu in po porodu brezmadežna devica ostala. In vendar se je presveta božja mati tudi tej postavi podverгла, ter jo natanko spolnila. In kaj menite, čemu je to storila? Storila je to, ker je ponižnost in pokorščino do Boga ljubila. S tim pa je tudi nam prelep zgled zapustila, kako zvesto naj tudi mi spolnujemo vse svete božje zapovedi.

Poprimem toraj danes to besedo, da od spolnovanja božjih zapovedi govorim. Tedaj rečem: Po Marijnem zgledu moramo spolnovati vse božje zapovedi in sicer spolnovati tudi o pravem času. Govoril toraj bom:

1. Kako naj spolnujemo božje zapovedi po Marijnem zgledu,
2. kako naj spolnujemo vse božje zapovedi, in
3. kako naj spolnujemo božje zapovedi tudi o pravem času.

Pazno poslušajte, in bom nadalje govoril v Jezusovem in Marijinem imenu.

Razlaga.

1. Naj poprej, pravim, moramo zapovedi božje spolnovati po zględu sv. božje matere, da se kdaj zveličamo.

Nekteri ljudje menijo, da si bodo že s samo molitevjo nebesa služili; na to pa nič ne porajtajo ali božje zapovedi spolnujejo ali jih ne spolnujejo. Res je sicer molitev eden najmočnejših pripomočkov, da se zveličamo. Potrebna je molitev grešnikom, potrebna pravičnim; grešnikom je potrebna, da si ž njo sprosijo od Boga potrebne milosti, s katero zamorejo samega sebe prav spoznati, svoje grehe iz serca obžalovati, se jih čisto spovedovati in spokoriti. Pravičnim pa je molitev potrebna, da si sprosijo ž njo od Boga pomoči, s katero zamorejo skušnjave serčno premagovati in se v dobrem stanovitne obderžati. In nas ravno zato tudi gospod Jezus opominja, neprenehoma moliti. (Luk. 18.) Toda sama molitev bi nas vendar le še ne pripravila v nebesa, če bi pa pri tem zapoved božjih zvesto ne spolnovali. Rekel je Zveličar: „Ne vsak, kateri mi pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo; ampak kateri stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.“ (Mat. 7, 21.) „Nebeško kraljestvo silo terpi, in le silnim bo v last.“ Mladenču pa je djal: „Ako hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi.“ (Matevž 19, 17.) — S samo molitevjo tedaj si nebes še ne bomo zaslužili, če zraven ne spolnujemo tudi še sv. božjih zapovedi.

Marsikteri tudi mislijo, posti in ubogaime dajanje jih bodo v nebesa pripravili. Res sta tudi post in miloščina močna pripomočka v zveličanje. S postom se za grehe pokorimo, se skušnjavam branimo in dobre ohranimo. V ozir miloščine pa učil je že stari Tobias mladega sina rekoč: „Od svojega premoženja daj ubogaime; miloščina otme greha in smerti.“ (Tob. 4.) Ali če pri tem božjih zapoved ne spolnujemo, nebes ne bomo videli. Kar nam sv. Pavel kar naravnost pové, ter pravi: „Ko bi razdal ubogim v živež vse svoje premoženje, in ko bi svoje telo dal, da bi zgorel, ljubezni pa bi ne imel, mi nič ne pomaga.“ (I. Kor. 13.) Tudi farizej v sv. evangelju nam je porok tega. Farizej je veliko molil, se postil dvakrat v tednu, obilno miloščino dajal, in tudi sicer ni ravno nobenih velikih grehov doprinašal; bil je pa ošaben in napuhnjjen, in ker je v tej reči božje zapovedi prelomljeval, bil je zaveržen od Boga. (Luk. 18.)

Mnogo ljudi pa se zanaša na svoje pobožne dela: hodijo na božje pota, cerkvam sveče darujejo ali kaj drugega takega, se v razne bratovščine zapisujejo, nosijo škapulirje in druge take reči,

ter trdno mislijo, da jim zato nebesa ne bodo odšle. — Spet je res, da take in enake pobožne dela, prav opravljene, so dobre in koristne za večno življenje, in kdor jih zaničuje, nima prave ljubezni ne do svete vere, ne do bližnjega, ne do samega sebe. Toda ko pri tem božjih zapoved zvesto ne spolnuješ, te vse te pobožne dela zveličale ne bodo. Kdor hoče v nebesa priti, mora zvesto spolnovati svete božje zapovedi. Zato ravno je sveta božja mati zraven brezštevlnih pobožnih del, ki jih je opravljala, zvesto spolnovala celo tiste božje zapovedi, katerih spolnovati ni bila zavézana.

Da je to potrebno, nam sv. Avguštin tako-le razklada: „Kakor nekaj majhnih grehov pravičnim ljudem v večno življenje ne brani; ravno tako brezbožnikom nekatere dobre dela nič ne pomagajo za večno življenje.“ S tim hoče sv. Avguštin povedati: Tolikanj brezbožnega človeka ni lahko dobiti, kateri bi tu ali tam vsaj nekaj dobrega ne storil, ter na primero tu ali tam kaj ne pomolil, ali se katerikrat ne postil, ali včasih komu kaj ubogaima ne dal, ali katerikrat na kako božjo pot ali s kako procesijo ne šel itd. Kakor pa, méni sv. Avguštin, pravičnemu kak majhen pregrešek nebes ne zapre za zmerom; ravno tako brezbožnemu nekatere dobre dela nebeških vrat še ne odpró.

Tedaj je in ostane resnično, da je za večno zveličanje potreba spolnovati božje zapovedi. Kdor hoče tedaj v nebesa priti, ne sme storiti ničesar, kar zapovedi božje prepovedujejo. Varovati se more tedaj nejevere, krivovere, prazne vere, nezaupnosti in prederznega zaupanja v Boga; ne sme ne preklinjevati, ne po krivem prisegati, ne storjenih obljub prelomljevati, ali kakor si koli bodi nečast delati božjemu imenu; ker vse to bi bilo zoper prvo in drugo božjo zapoved. Na dalje mora nedelje in druge svete dni prav posvečevati, ter varovati se hlapčevskih del, opravljati pa pobožne dela, kakor to vелеva tretja zapoved božja. Ljubiti mora svoje stariše, jih spoštovati, jim streči, jim v vsem, kar ni zoper božjo voljo, pokoren biti, jim v dušnih in telesnih potrebah pomagati in za-nje moliti, kakor uči četrta božja zapoved. Tudi ne sme ne umoriti, ne poškodovati ne koga družega, ne samega sebe, ne na duši, ne na telesu, in se mora varovati jeze, sovraštva, pohujšanja in vsakega razžaljenja bližnjega, ker vse to peti božji zapovedi nasprotuje. Nič manj se mu je varovati grehov zoper šesto in deveto božjo zapoved, ter nečistih del, nečistega obnašanja, nečistih besed, radovoljnega dopadenja in privoljenja pri nečistih mislih in željah, tudi vsega, kar v nečistost napeljuje. Po sedmi zapovedi je zavezan vsakemu svoje pustiti, dati in opraviti; in ne sme ne krasti ne goljufati ali kakor si koli poškodovati tujega blaga; in po deseti zapovedi še celó želeti ne sme, kar ni njegovo. In kakor osma zapoved ukazuje, mora se varovati krivega pričevanja, krive tožbe, vsake laži, obrekovanja, opravljanja, krivega natolčevanja,

prederzne sodbe, podpihovanja. — To mora storiti, kdor hoče v nebesa priti; mora spolnovati božje zapovedi.

2. Drugič, pravim, moramo spolnovati vse božje zapovedi, vse od kraja.

a) So pa nekteri ljudje, ki spolnujejo sicer božje zapovedi; pa ne spolnujejo vseh. Za take ni zveličanja. Kakor namreč mi s poslom nismo zadovoljni, kateri nam vsega ne stori, kar mu velejemo; ravno tako tudi Bog z nami ne bo zadovoljen, ako zvesto ne spolnujemo njegovih zapoved vseh brez razločka.

b) Drugi le tiste zapovedi radi spolnujejo, katerih spolnovanje jih ne stane ravno dosti truda in težave. Sveti Ignacij primerja take ljudi bolniku, kateri bi rad ozdravel, in tedaj zdravil želi, pa le takih zdravil, ktere so mu prijetnega okusa, unih pa, ki jih je umni zdravnik potrebne spoznal, pa niso prijetnega sladu, ne mara. Kako bo ozdravel tak bolnik? Poglejte, bratje in sestre! ravno tako delajo mnogi ljudje z zapovedmi božjimi: tiste zapovedi, katerih spolnovanje jim ni ravno težavno, radi spolnujejo, tistih pa, ki se jim težavne zdé, nočejo spolnovati.

To pa ni zadosti. Vse zapovedi božje moramo spolnovati. Sv. Jakob uči: „Kdor spolnuje vso postavo, prelomi pa le eno zapoved, kriv je cele postave;“ (Jak. 2, 10.) to je, pogubljen bo, kakor bi bil prelomil vse božje zapovedi. Tedaj še ni zadosti, da spolnujemo le to ali uno božjo zapoved. Še celo to ni zadosti, da spolnujemo skor vse božje zapovedi, ampak prav čisto vse božje zapovedi moramo spolnovati, ako se hočemo kedaj zveličati. Kaj bi nam, postavim, pomagalo, ko bi desetih bolezní ne imeli, pa bi za eno hirali, ktera nas pod zemljo spravlja.

Z našim zveličanjem je ravno taka: Če tudi razun ene nisi prelomil še nobene druge božje zapovedi; utegne te prelomljenje samo tiste ene zapovedi pogubiti. Prav napéno je tedaj, če kdo misli: „Jaz ne kradem, ne ubijam, ne prešestujem itd.“ Je že prav, če vsega tega ne vganjaš; zato pa tudi ne boš pogubljen zavoljo tega, kakor da bi bil peto, šesto in sedmo zapoved prelomil. Če pa pri tem preklinjaš, ali bližnjega ogovarjaš, ter opravljaš in obrekuješ, boš pa zavoljo teh grehov, ter zavoljo prelomljevanja druge in osme zapovedi božje vekomaj zaveržen. Kak drugi pravi: „Jaz nikomur nič hudega ne storim, vse ljudi pri miru pustim, se z nikomur ne kregam in ne prepiram, nikogar ne raznašam in ne ogovarjam.“ To je prav; toda vse to ti v zveličanje še ne bo pomagalo, če si pa v službi božji len, in ne maraš ne za cerkev, ne za molitev, ne za ssv. zakramente. Zopet kak tretji misli: „Jaz nisem kak nevernik; temuč terdno verujem in zares imam, kar je Bog razodel in sveta mati katoliška cerkev verovati ukazuje.“ To je prav in lepo, pa za nebesa še ni zadosti. Če terdno vero imaš, tedaj zastran pomanjkanja vere ne boš pogubljen; ali če si pa pri tem premehek oče ali preprizanesljiva mati kakor Heli; ali pa v

svojem vojaškem ali poselskem ali kakem drugem stanu dolžnosti svojega stanu zvesto ne opravljaš, ampak jih zanemarjaš, ali pa svojemu bližnjemu krivico delaš, ali pa nečistost vganjaš, vkljub vsi svoji veri boš zaveržen ravno zavoljo teh in drugih svojih grehov.

Vidite, bratje in sestre! dokler zvesto ne spolnujemo vseh božjih zapoved, zastonj se zanašamo na zveličanje.

Ker je dobro vedla vse to prečista devica Marija, je zvesto spolnovala še celo tiste zapovedi, katerih spolnovati ni bila zavezana, kakor ravno danes zapoved očiščevanja. Nikakor se ni hotla sveta božja mati tudi ne v najmanjšo nevarnost postavljati, v kateri bi vtegnila kako božjo zapoved prelomiti, ter Bogu, svojemu Gospodu, če tudi v še tako majhni reči, nezvesta postati.

3. Tretjič, pravim, moramo po Marijinem zgledu spolnovati božje zapovedi tudi o pravem času.

Blažena devica Marija pač ni mogla zvestejši in natančnisi spolnovati božjih zapovedi, kakor jih je spolnovala. Porok tega nam je današnji praznik in zapoved očiščevanja. Prišla je Marija v tempelj natančno po zapovedi postave, darovaje zapovedani dar. „Ko so bili dopolnjeni dnevi očiščevanja Marije po Mojzesovi postavi,“ to je, štirideseti dan po porodu „prinesli so Jezusa v Jeruzalem,“ pripoveduje nam sveto evangelje, „da bi ga postavili pred Gospoda.“

Ali pa tudi mi, bratje in sestre! ali tudi mi spolnujemo božje zapovedi tako natančno in o pravem času kakor Marija? Tako na primero dobro spoznamo, da smo zavezani po sedmi božji zapovedi poverniti tuje blago. Toda kako dolgo dolgo odklada marsikdo to povračevanje!? Marsikdo odklada in odklada od leta do leta, dokler ne umerje. Dobro tudi vemo, da smo po sedmi božji zapovedi terdo dolžni, vkradeno blago nazaj dati, storjeno škodo poverniti, poverniti do zadnjega beliča, in da brez tega ni zveličanja, ker po besedah sv. Avguština „grehi ne bodo prej odpuščeni, preden ni vse poravnano.“ Toda koliko jih je, ki to odlašajo od tedna do tedna, od meseca do meseca, od leta do leta!? Ravno tako nam ni neznano, da nas terdo veže sedma božja zapoved, rokodelcem, poslom in težakom (dninarjem) ne le zvesto, ampak tudi o pravem času odrajtovati zasluženno plačilo, kakor Bog sam naravnost pové rekoč: „Dninarjevo plačilo naj do jutra nikar ne ostane pri tebi.“ Toda kolikokrat se ne prigodi, da mora revni rokodelcem, ubogi posel in siromaški težak čakati in čakati, preden od nekterih ljudi iztirja in dobi kervavo zasluženno plačilo? Koliko jih je, ki morajo včasih zavoljo tega celo veliko pomanjkanje terpeti! Marsikteri ljudje se oblačijo berhko, dobro jedó in pijó, rokodelcem, poslom in težakom izplačati zasluženno plačilo pa le odkladajo in le odlašajo, jim naposled še vtergujejo ali pa še celo ne plačajo! — Stariši so dolžni, učiti, svariti in strahovati svoje otroke, in to od malih nog.

Tedaj glejte, da prepozno ne začnete. (Prov. 30, 11. 12.) Zdravniki, pravdosredniki (dohtarji), posli itd. niso le samo zavezani, zvesto spolnovati svoje dolžnosti, ampak tudi na tem je veliko lažje, da jih spolnujejo tudi o pravem času, in se z odlašanjem bližnjemu kaka škoda ne zgodi.

Glejte, bratje in sestre! kako potrebno je, da se spolnujejo božje zapovedi tudi o pravem času!

Sklep.

Zatoraj hočemo pa tudi mi, bratje moji in sestre ljube! posihmale 1. po sv. Marijinem zgledu spolnovati božje zapovedi, 2. spolnovati božje zapovedi vse od kraja brez razločka in izjeme, 3. spolnovati zapovedi božje tudi zvesto in o pravem času. Tako bomo obstali že tukaj pred pravičnimi ljudmi. Še tanjši in hujši odgovor nas pa čaka tamkej pred božjim Sodnikom. Spolnujmo toraj po Marijinem izgledu božje zapovedi, pa vse in ob pravem času. Sveta Marija prosi Boga za nas in nam pomagaj! Amen.

Pridiga za nedeljo Seksagesimo.

(Sv. Polona: Jezik za zobe!)

„Sejavec je šel sejati svoje seme . . .
seme pa je božja beseda.“

Luk. 8, 5.

Vvod.

V današnjem sv. evangelju nas Jezus uči, da božja beseda, ki pade v dobro serce, v poterpljenji obrodi dober sad. Pa božja beseda, ki se ozuanuje v pridigah in kerščanskih naukah, ne pada vselej na rodovitno zemljo, v dobro serce; veliko je pada na cesto, kjer jo ljudje pohodijo in tice pozobljejo. Nekaj je pada na skalo, v terdo serce; tam nima potrebne mokrote in vsahne. Nekaj je pade med ternje, to so posvetne skerbi, bogastva in sladnosti, ki božjo besedo zadušijo. Taka se godi božji besedi, katero nam je iz nebes prinesel sam Sin božji, Jezus Kristus. Ravno taka se pa tudi godi sveti besedi, katero so govorili in oznanovali svetniki in svetnice božje. Priča nam je svetnica, ktere god smo ravno véceraj ob-

hajali, sveta Polona. Njena lepa beseda je nevernike hudo razkačila. Le poslušajte: Sv. Polona je bila v Aleksandriji na Egiptovskem doma. Živela je od svojih mladih nog prav po kerščansko čisto in pošteno. Nekega dne jo pa neverniki zgrabijo, pred malika peljejo in silijo, naj svojo vero zataji in Jezusa preklinja. Ona pa serčno odgovori: „Jezus Kristus je pravi Bog; njega moramo moliti, ne pa preklinjati.“ Ta lepa beseda nevernike tako razjezi, da nad njo planijo in jej s pestmi in s kamnjem vse zobe razbijejo. Ljubi moji! Sv. Polona so po zobeh udarili zavoljo prelepe, svete besede. Kolikokrat pa mi spustimo besedo, ktera pač res zasluži, da bi nas kdo na usta po zobih udaril. Oh da bi takih besed ne bilo slišati med nami! Da bi se take besede med nami ne slišale, hočem vam danes pokazati:

1. Za ktere besede človek zasluži, da bi mu kdo po zobih udaril; in

2. kako bi mu naj tedaj kdo po zobih udaril? Prosim za poterpljenje!

Razlaga.

1. Sveta Polona derži v roci klešče in v kleščah je zob; za prelepo besedo so jej zobe pobili. Tega sveta devica ni zaslužila; pri nas se pa večkrat besede slišijo, za ktere človek res zasluži, da bi mu kdo na usta po zobih udaril. Kdaj pa? Tedaj:

a) Kedar božje ime po nevrednem v usta jemlje. „Vsi jeziki naj hvalijo Boga,“ poje kralj David; da torej Boga čestimo in hvalimo, ga prosimo in se mu zahvaljujemo, da njegove dobrote in milosti razglašamo, za to nam je dal Bog velik dar jezik. Kolikokrat se pa Bog z jezikom le žali! Prišla je nad tega ali unega človeka kaka nesreča, postavim: kaka bolezen ga je podjala na bolno postelj, ogenj ali voda mu je pokončal pohištvo, toča ali slana mu vzela bogato žetev, smert mu je pobrala najpotrebnejšega človeka, — poslušaj, kaj ta človek zdaj uganja in govori? Ni ga gerdega imena, kterege bi Bogu ne dajal, ni je najstrašnejše kletve, ktere bi ne izbruhal iz svojih grešnih ust. — Zopet drug je tam-le koga ogoljufal ali okradel, ali pa je koga oropal in ubil, prijeli so ga, postavili na sodbo. Pa kaj hudobnež počenja? Laže in taji, razbija in divja, roti se in prisega in tako Boga, večno resnico in svetost, za pričo kliče svojim groznim hudobijam! — Tam le v unej hiši sedijo sosedge prav prijazno okoli nize in se pošteno pogovarjajo. Pa primuzi se nek človek, ki je nekaj let po šolah pohajkoval, malo po svetu pogledal, nekaj bukev in časnikov prebračal, — in glej! jame svoj jezik brusiti nad svetimi rečmi, kvanta prave abotarije od sv. katoliške cerkve, od papeža, škofov, duhovnikov, — spravi se tudi nad ssv. zakramente,

nad božjo besedo, nad svetnike in svetnice božje! Ali ni takih, ljubi moji! dosti med nami in ali ne zaslužijo vsi taki, da bi jih kdo na usta po zobih udaril? Dalje:

b) Kedar bližnjemu na dobrem imenu škoduje. Tudi beseda človeka ubije, pravimo in res je taka. Vzemi starišem in predpostavljenim dobro ime, in mertvi so, ne bojo nič opravili pri otrocih in poslih. Vzemi rokodelcu ali tergovcu, poslu ali delavcu dobro ime, in djano je po njem, veliko škodo si mu napravil. Sv. pismo pravi: „Dobro ime je boljše, kakor obilno bogastvo; dobro sloveti je boljše kakor zlato in srebro. Pa kaj se godi? Jih je takih, ki nimajo nobenega družega opravila, ki ne poznajo večega veselja, kakor bližnjega slabosti in grehe raznašati, včasih še tudi kaj pristavljati in tako bližnjemu jemati čast in dobro ime. Ja še takih se nahaja dosti, ki si hudobije in slabosti svojega bližnjega izmišljujejo, in take gerde laži po svetu trosijo. O moj Bog! še takih se ne manjka, ki pri sodnijah krivo pričajo in krivo prisegajo zoper svojega bližnjega! Ljubi moji! Ali človek, kedar tako govori, ne zasluži, da bi ga kdo na usta po zobih udaril? Slednjič tedaj:

c) Kedar nedolžnost pohujšuje. Še enkrat pravim: Beseda človeka ubije; ne umori sicer trupla, pa vzame človeku dobro ime in včasih skazi in pogubi neumerječo dušo. Lej ga tam le nevernika na smertni potelji! Noče nič slišati od duhovnika in svetih zakramentov, hoče umreti v svojih pregrehah brez vse pokore. Ali veš, kdo ga je tako dalječ pripravil in djal ob vso vero? Brezverni tovarši so nospodobno in zaničljivo govorili zoper sveto vero in svete reči in najpopred je nesrečnež začel dvomiti, potem gerdo in nesramno živeti, poslednjič pa Boga, pravičnega sodnika, in večnost zametovati. — Tam le sloni uboga reva in britke solze pretaka. Zapravila je svojo nedolžnost in čast, vse svoje upanje, in v solzah umiva svoje pregrehe. Nek hudobnež jej je dajal sladke besede, obljuboval zlate gradove, z jezikom jo je zmotil in v greh premotil. — Koliko se dandanes sliši nespodobnega govorjenja in nesramnega petja, ki nedolžnost moti in kazi! Poslušajte besede in petje po pivnicah, pri delu, na seči, pri žetvi, pri trenju! Ali niso take, da bi zaslužile, naj bi kdo človeka na usta po zobih udaril? Vsi ti, ktere sem dozdej v misel jemal, zaslužijo gotovo, da bi jih kdo na usta po zobih udaril. Pa ne mislim tako, da bi take s pestjo ali s palico udaril; kaj tacega ne, drugači naj se jim udari na usta po zobih; poslušajte toraj še,

2. kako se mora to zgoditi?

Sveta Polona ni se bala, resnico govoriti. Glasno je upila: „Jezus Kristus je pravi Bog, njega naj molimo.“ Neverniki se razserdijo, napravijo germado derv in Poloni protijo, da jo bodo sožgali, ako bi ž njimi vred ne hotla zasramovati Jezusa in ga zatajiti. Ona pa serčno odgovori: „Ali njemu bi se imela odpovedati,

kterega sem si izvolila za ženina — Jezusa Kristusa, kterega sem zmiraj ljubila? Tega pa ne! Mučite me, kakorkoli hočete, pripravljena sem vse poprej preterpeti, kakor svojega Jezusa zapustiti.“ Tako se je sv. Polona vstavljala grehu, ki so ga neverniki doprinašali z jezikom. Delajmo tako tudi mi in branimo, vsaj toliko, kolikor premoremo, branimo, da se z jezikom ne storja toliko grehov. Braniti pa moremo tako-le:

a) da v družbi naglo obmolknemo. V kakej družbi so židane volje, vse je veselo pa pošteno. Pa začne kdo morebiti nespodobno govoriti, bodi si zoper sveto vero, zoper katoliško cerkev, zoper predpostavljene; ali začne kdo sosede obirati, njih slabosti razkrivati, bližnje opravljati in obrekovati; ali začne kdo nesramno in gerdo govoriti ali peti. Kedar se to godi, veš, kaj naj storiš? Naglo obmolkni, ne govori več, bodi tih in zamišljen; ali poglej človeka bistro in resnobno, meri ga z očmi: in prepričaj se boš, da to velikokrat pomaga, in marsikteri greh zabrani. Tudi to je dobro in večkrat pomaga, da besedo oberneš na kako drugo reč. Tomaž Mor, angleškega kralja, minister, je bil svoje dni v neki družbi, v kateri so druge ljudi gerdo obirali. Tomaž jim na enkrat besedo preseka in pravi: „Naj reče kdo, kar hoče, jaz pa pravim, da je ta hiša res zidana po vseh zidarskih postavah in da je mojster, ki jo je stavil, bil prav izverstna glava.“ Od te reči ni bil prej nihče govoril še besedice ne, na hišo še nihče mislil ni, — zatoraj vse stermo gleda in ušesa napenja, kaj Tomaž Mor dalje poreče. On pa le molči; sčasoma pa vsi čutijo, kam je Tomaž meril in obrekovanju je bil konec. Delaj tudi ti tako in marsikoga boš na usta po zobih udaril. Ako pa to nič ne zda in nič ne pomaga:

b) potem pa posvari ga. Že to, da obmolkneš in govornika meriš, je neko posvarjenje; k temu naj se pa še pridene tudi posvarjenje; tudi sv. Polona je glasno povedala resnico. Povej, kako velik greh da je pohujšanje: „Gorjé človeku, po katerem pohujšanje pride; bolje bi bilo človeku, da bi se mu mlinski kamen na vrat obesil in se potopil v globočino morja.“ Sv. Ciprijan pravi: „Kdor bližnjemu pomaga, da se zveliča, je namestnik Jezusov; kdor pa bližnjemu pomaga, da se pogubi, je namestnik hudičev.“ Povej, koliko nesreče in žalosti more ena sama bogokletna, neverna ali nesramna beseda napraviti; za vse to bode pa tisti odgovor dajal, ki je verne in nedolžne ljudi ž njo pohujšal in morebiti zapeljal. Povej, koliko vredna da je prava vera in lepo zaderžanje; kako hudobno je toraj, to največe in drajšo blago komu jemati in ga pripraviti v žalost in nesrečo, v greh in hudobijo na zemlji, tam v večnosti pa ga pripraviti ob svete nebesa in pahniti v večno pogubljenje. Povej, koliko vredno je dobro ime in poštenje; to toraj ni kerščansko, tako visokovredno blago oškodovati ali jemati. In morebiti to, kar se pripoveduje, še res ni! Kako bode škodo po-

pravljaj, katero je s svojim obrekovanjem bližnjemu napravil? Ja! še celo nemogoče je, da pri najboljši volji napravljeno škodo popravi; pri vseh, ki so njegovo obrekovanje slišali in morebiti zopet drugim pravili, ne more preklicati. (Lehko se tukaj vplete povest, kako je nek obrekovan fajmošter svoje farane ravno o tem prepričal; glej „kerščanski nauk“ „od ljubezni“ str. 934.). Ako pa vse to ne pomaga; potem ga pa udari na usta po zobih

c) s tim, da zapustiš taci ljudi tovaršijo. Sveto pismo pravi: „Odpravi od sebe hudobne usta, in opravljive ustnice naj bodo dalječ od tebe.“ Hudobni jeziki bojo kmalo obmoiknili, ako ne bojo imeli poslušavcev. Sv. Hieronim pravi: „Kjer ni razvednih poslušavcev, tam tudi ni obrekovavcev.“ Zatoraj ljubi moj! če poznaš kakega človeka ali kako družbino, in veš, da so ondi slabi govori zoper Boga in božje reči, zoper bližnjega in dobro ime v navadi, ali da se slišijo besede in govori, ki sramožljive ušesa in čisto vest žalijo, ogiblji se tega človeka in ne zahajaj v to družbino. Tako se morebiti hudobni jeziki poboljšajo in grehi zabranijo. Akoravno se pa drugi ne poboljšajo, s tim, da bežimo, dosežemo vsaj to, da se ptujih grehov ne vdeležimo in se sami gerdih in pohujšljivih besed ne navadimo; zakaj stara resnica je, da se le radi navzamemo tega duha, kateri veje okoli nas: „Kdor nevarnost išče, v nevarnosti tudi pade.“ Zatoraj bežimo pred ljudmi, ki hudobne jezike imajo; tako jih bomo na usta po zobih bili.

Sklep.

Sv. Polona ni hotla govoriti zoper Jezusa Kristusa. Zategadel so jo na usta po zobih tolkli, jej vse zobe pobili in slednjič jo na germadi sožgali. Tega spominjajmo se vselej, kolikorkrat sv. Polono vidimo s kleščami, ki zob deržijo! Varujmo se taci besed in govorov, za ktere bi v resnici zaslužili, da bi nas kdo na usta po zobih udaril. Kedar pa slišimo, da kdo drug tako govori, udarimo ga mi na usta. Pokazal sem vam, kako naj se to godi. Kjer se žali Bog, ali bližnji obrekuje ali nedolžnost pohujšuje, obmoikni, ostro poglej, zasuči besedo na drugo reč, posvari in podučuj; ako pa vse lepó nič ne pomaga, varuj se takih ljudi in takih tovaršij. Za vsako prazno besedo bomo odgovor dajali; kaj še le bode za grešne, škodljive in pohujšljive besede!? Vsaka beseda je neko zerno, katero sad donáša. Naj bojo naše besede dobro seme, ktere dober sad donášajo pri vseh, ki jih slišijo! Amen.

Pridiga za nedeljo Kvinkva- gesimo.

(Sv. Valentin: Sv. Valentin še tudi zdaj slepe ozdravlja. Gov. Fr. R.)

„Jezus je slepcu rekel: Spreglej, tvoja vera ti je pomagala.“ Luk. 18, 42.

V v o d.

Slep biti, in slep za božji dar prositi, to je dokaj žalostno! Taka sirota je sedel ob cesti in beračil. Zdaj pa sliši, da Jezus iz Nacareta memo gre. Začne toraj upiti: „Jezus, sin Davidov! usmili se me.“ In Jezus se ga usmili in ga ozdravi rekoč: „Spreglej, tvoja vera ti je pomagala.“ Slepa sirota je pri tej priči spregledal, je za Jezusom šel in Boga hvalil. Tako je Jezus slepim dal, da so spregledali!

Jezus pa je svojim učencem obljubil, da pojdejo znamenja za njimi in da bojo tudi oni čudeže delali. In Jezusova obljuba se je spolnila; ne le ssv. aposteljni, ampak tudi svetniki in svetnice so čudeže delali. To nam priča življenje sv. Valentina, ktereга god ravno danes obhajamo. Veliko čudežev vemo od sv. Valentina, izmed vseh pa omenjam le tega, da je tudi on slepim dal videti. Zgrabili so neverniki sv. Valentina, in ga dali nekemu Asteriju, naj ga zapré v ječo k drugim jetnikom. Ko stopi sv. Valentin v čuvajevo hišo, pade na kolena in moli: „O Gospod! razsvetli vse, kateri so še v temah malikovavstva pogreznjeni in daj jim spoznati, da je Jezus Kristus prava luč sveta.“ Ko Asterij te besede sliši, reče: „Ti imenuješ svojega Boga luč, ki vse razsvetljuje; mika me poskusiti, ali ima res tvoj Bog tako moč. Lej! jaz imam deklico; njene oči že dve leti zakriva temna noč; ali bi mar mogel tvoj Kristus storiti, da deklica spet spregleda? Ako se to zgodi, hočem spoznati, da je Kristus pravi Bog, prava luč sveta, in karkoli od mene hočeš, dobiš vse.“ Sv. Valentin ukaže deklico pripeljati, pade na kolena, povzdigne roke in poln zaupanja kliče: „Jezus Kristus! prava luč, razsvetli služabnico svojo!“ In glej! trepavnice se odpró in prileskečejo se zdrave oči. Asterij, ko to vidi, pade pred Valentina in ves solzen prosi: „Odpri tudi meni oko, sprejmi tudi mene v svojo družbo in vero, v njej hočem živeti in umreti.“

Ljubi poslušavci! Imamo danes pred sebo tri čudeže: Jezus je ozdravil slepega berača, Valentin slepo deklico in slepega čuvaja

Asterija. Kteremu slepcu smo mar mi podobni? Hvala Bogu, imamo zdrave oči, da telesno vidimo; ali slepi smo na duši in podobni Asteriju, ki je sicer telesno vidil pa slep bil na duši. Asterija je sv. Valentin ozdravil; spreobernal in poboljšal je njegovo dušo in mu pokazal pravi pot, ki pelje k Jezusu v sveta nebesa. Le spoznajmo, da smo grešniki, da smo slepi na duši! Sv. Valentin pa tudi nam odpré bolne dušne oči in nam kaže pot v sveta nebesa. Premišljevatí toraj hočem danes njegovo življenje, kako nam sv. Valentin prelepo sveti na potu k večnemu življenju. Sveti Valentin je bil mož prav po volji božje, mož žive vere, ter dnega zaupanja in goreče ljubezni. Le zvesto poslušajte!

Razlaga.

1. Sv. Valentin je živel v tretjem stoletji, in je bil duhoven cerkve v Rimu. Gotovo je bila njegova učenost velika in njegovo življenje brez madeža, da je bil povzdignjen do lepe duhovske časti. Bil je pa tudi take časti vreden, to je pokazal ob času, ko je Klavdij II. sveto vero preganjal. — Cesar Klavdij II. je vladal le samo dve leti, od 268. do 270. leta. Pervo leto sicer ni ukazal kristijanov preganjati, pa tudi branil jih ni, če so cesarski namestniki ali ljudstvo z njimi gerdo ravnali. V drugem letu svojega cesarovanja je pa začel kristijane očitno preganjati. Kdor kerščanskega Boga ni preklinjal, ali paganskim bogovom kadila ni potrosil: temu so premoženje vzeli, njega vjeli in zaperli, ga hudo pretepali, z ognjem žgali, z železom ščipali, ga kakor bodi hudo mučili, da bi ga od kerščanske vere odvernilí. Kteri so v takih mukah življenje pustili, pa vendar zvesti ostali: tiste imenujemo svete mučence. Kteri so pa take ali enake težave prestali, v kerščanski veri zmiraj stanovitni ostali, pa bili izpuščeni iz ječe na svoj dom: take imenujemo svete spoznovavce, ker so svojo vero tudi pred sodnijami stanovitno spoznavali, in dostikrat za-njo tudi terpeli.

Takim preganjenim ljudem se je sv. Valentin vsega daroval. Obiskoval je mučence po ječah, je tolažil, v veri poterdil in je na smert pripravljal. Skerbel je pa tudi za tiste, kteri so zgubili svoje premoženje ali zdrave ude: takim je bil sveti Valentin prava roka in ljubeznipolni pomočnik. Naš Zveličar je pa rekel: „Blagor usmiljenim, zakaj oni bojo usmiljenje našli! „Še požirek hladne vode po besedah našega Zveličarja ne ostane brez plačila; kako bogato bode Bog še le tolike dobrote in tako ljubezen sv. Valentinu povernil. Ker je na svetu skazoval sveto ljubezen do Boga in bližnjega, zato je našel tudi ljubeznipolnega sodnika, kteri ga je v sveta nebesa sprejel, in mu dal žlahtno krono svetnikov na glavo. Danes pravi sveti Pavel, da je ljubezen najperva in največa čednost med vsemi. Ljubimo toraj tudi mi najprej Boga, pa ne le

v besedi, timveč v djanju in resnici: Spolnujmo voljo božjo in deržimo zvesto zapovedi božje. Ljubimo pa tudi svojega bližnjega; storimo mu vse, kar želimo, da bi drugi nam storili; pa opuščajmo vse, in ne delajmo bližnjemu tega, kar bi nas bolelo, ako bi nam bližnji tega storili.

2. Lepo zaderžanje sv. Valentina se je zvedelo po mestu, tudi cesar Klavdij je o njem zvedel, pa ni bil ga vesel. V svojem sovrastvu do kerščanske vere ukaže mestnemu poveljniku, naj sv. Valentina vklene in pred sodnijo postavi, in naj ga prisili, da rimskim bogovom daruje. Valentin pa malikom ni daroval, in kerščanskega Boga ni preklinjal. Kakor nekdanj sv. Polikarp, tako je zamogel tudi on reči: „Jaz služim svojemu Jezusu že veliko let, in še nikdar mi ni storil kaj žalega, temveč le z dobrotami me je osipal; kako bi toraj zamogel preklinjati svojega kralja in Zveličarja?“ Ko so neusmiljeni preganjavci vidili Valentinovo stanovitnost, tedaj so še bolj se razjezili čez njega. Poskusili so s prijaznim prigovarjanjem in zlatimi obljubami, pa tudi s tem niso več omajali stanovitnosti njegove. Potem so sv. Valentina pretepali ali gajžlali, on se je pa še veselil, da zamore zavoljo Jezusa prenašati bolečine in terpljenja. Zvest je ostal svojej veri pri vseh mukah, in proti nebesom obračal svoje oči.

Kerščanski poslušavci! občudovanja vreden je sv. Valentin, ki v velikih bolečinah ostane veren do smerti. Kakor je prenašal Jezus, najviši duhoven, največe bolečine za nas, tako je prenašal sv. Valentin, Jezusov duhovni služabnik, vse udarce in bolečine za Jezusa, in je postal nam iz gled terdne vere. Zato ga je povzdignil tudi Bog v česti, in terne terpljenja je spremenil njemu v svitlo krono česti in veselja. — Kristijani! z mečem in ječo se zdaj kristijani redkokedaj silijo, ali preganjanje za tega voljo še ni prenehalo. Pogosto se slišijo zboldljive besede tistim, ki sveto živeti skušajo; dostikrat se na smeh postavlja sveta vera in cerkvene navade; ni več redko abotno govorjenje, da vere ni treba, da so vero iznajdli duhovniki, da je pobožnost neumnost itd. Ne dajte se takim zmotiti. Pred Bogom je veliko zasluženje tudi to, da kdo vsred takih govorov svojo vero terdno ohrani, po svojej zmožnosti jo zagovarja, in sveto po njej živi.

3. Ko cesarjev namestnik vidi, da sveti Valentin terdno stoji za kerščansko vero, in da se od nje ne da odverniti, takrat ukaže, naj se sv. Valentinu glava odseka. Sekira pade, glava omahne, in truplo Valentinovo se zvali mertvo na tla, vendar duša njegova se vzdigne vesela proti nebesom. Gotovo je bil vesel dan, ko je bil sv. Valentin med nebeške prebivavce sprejet, in ko je v nebesih sprejel svitlo krono mučencev sebi v zasluženju plačilo. Tistega vselega dne letni spomin opravljamo danes, in se veselimo svete zmage tega svetnika; čestimo in hvalimo pa tudi Boga, ker je dal svojim svetnikom tako lepo dokončati tek njih življenja na zemlji.

Kristijani! Naše najdražje blago je naše življenje, tudi najstarejši bolnik se razveseli, ako mu zdravnik pové, da gre z njim na bolje. Ker človek tako rad živi, zato je tako težko umirati. Glejte, lahko bi sv. Valentin se smerti ubranil, ako bi Boga zatajil, tega pa ni hotel. Upal je, da najde večno življenje, ako da časno za Jezusa; saj je rekel naš Zveličar sam: „Kdor svoje življenje zavoljo mene zgubi, ta bo ga našel!“ S tem je pa dal nam prelep izgled, kako naj tudi mi v Boga zaupamo, kedar se nam bliža smertna ura. O da bi bila tista za nas srečna, da bi tudi mi s svetim Pavlom reči zamogli: „Jaz sem se dobro vojskoval, tek svojega življenja sem dokončal, vero sem ohranil, zdaj pa pričakujem krono česti, katero bo dal meni Bog, moj pravični sodnik!“

Sklep.

Kerščanske duše! Vidite, kako je dal nam sv. Valentin lep izgled žive vere, trdnega upanja in goreče ljubezni do Boga in do bližnjega. Veliko je ta svetnik božji prestal bolečin in terpljenja; tudi naše življenje ni vselej veselo, dostikrat nas obiščejo razne težave. Ob takem času obračajte svoje oči proti nebesom in prosite Boga, naj bi vaše terpljenje preložil, ali vam dal vsaj poterpežljivost in voljno prenašanje. Obrnite se pa tudi k sv. Valentinu, naj bi on za vas prosil pri Bogu, saj pozna sam dobro težave in bolečine. On je pa tudi prijatelj božji, zato imajo njegove predprošnje veljavo pri Bogu. Radi smo mi slepi na duši, da ne spoznamo in ne sprevidimo, kaj je k našemu zveličanju. Ravno ti dni so dokaj nevarni, da marsikdo oslepi na duši. Koliko jih bo te pustne dni napravilo denar in zdravje, dobro vest in serčni mir, poštenost in nedolžnost, in morebiti še celo svete nebesa in večno zveličanje, ako jih Bog pokliče v grehah pred sodnji stol! Zatoraj vas, ljubi farmani! opominjam, prosim in zarotujem: Bodite te dni veseli, pa veselite se v Gospodu! Ne bodite slepi na duši, da bi ne spregledali, kam vse grešno veselje pelje, že tukaj v nesrečo in žalost, tamkaj pa v pekel in večno pogubljenje. Obračajmo vsi svoje oči k sv. Valentinu in prosimo ga, da nam vselej, posebno pa te nevarne pustne dni ohrani zdrave dušne oči, da se sicer veselimo pa vselej pošteno in kerščansko, da se veselimo v Gospodu Jezusu Kristusu! Spominjajmo se večkrat, kako lepo je živel sv. Valentin, kako da je on bil mož žive vere, trdnega upanja in goreče ljubezni. Ne zabimo besed, ki nam jih ravno danes govori sv. apostelj Pavel: „Zdaj pa ostanejo vera, upanje, ljubezen, to troje; največe pa med temi je ljubezen.“ Amen.

Postne pridige.

Marija Magdalena — grešnica — spokornica — svetnica.

Pridiga za I. postno nedeljo.

(Kako je Marija Magdalena grešnica postala.)

„Žena v mestu, ki je bila grešnica, je
zad k Jezusovim nogam stopila.
Luk. 7, 37.

V v o d.

Doživeli smo spet sv. postni čas, — čas, o katerem veljajo besede sv. Pavla: „Glej, zdaj je prijetni čas; glej, zdaj je dan zveličanja.“ Oh usmiljeni Bog daj, da bi nam vsem sv. postni čas bil den zveličanja! To hoče sv. kat. cerkev doseči s tim, da je vstavila sv. postni čas. Zatorej se nam je že v sredo pepel na čelo potrosil; naj poznamo, da smo prah, da se truplo vleže v črni grob, duša pa gre na sodbo božjo. Zato se nam danes bere sv. evangelje, ki pripoveduje, kako se je Jezus 40 dni in noči v puščavi postil; naj se tudi mi radi zvesto postimo in zatajujemo. V ta namen vidite duhovnika pred oltarjem v plavi (modri) barvi, — vidite razgornjene postne podobne, ki nam kažejo, kako in koliko da je Jezus terpel, da bi nas grehov odrešil in zveličal, — slišite peti žalostne postne pesmi in moliti sv. križev pot, vse to se godi v cerkvi, naj bi vsi svoje grehe spoznali, zgrevali, spovedali, za nje pokoro delali in se resnično poboljšali, ali da kratko rečem: Sv. postni čas je za to postavljen, naj bi grešniki postali spokorniki. Pomagati, da se to zgodi, je tudi moja serčna volja, ja! moja sveta dolžnost. Premišljeval sem torej, kaj bi vam pridigoval ta sv. postni čas. Prednašam in razlagam vam v letošnjih pridigah življenje svetnikov in svetnic božjih, ki jih mi Slovenci poznamo in posebno častimo. Lejte! pri tem premišljevanju mi je prišlo na misel, naj vam tudi za pridige v postnem času kakega svetnika ali svetnico poiščem, ki nam kaže, kaj naj vsak grešnik stori, da postane iz grešnika spokornik. To je ja namen sv. postnega časa, naj vsi pokoro delamo in iz grešnikov postanemo spokorniki. Jaz pa tudi vsi — mi vsi poznamo svetnico, ki je bila grešnica. Gotovo že vsi veste, katero svetnico jaz v mislih imam; ta svetnica je Marija Magdalena. Od

te svetnice bom torej govoril v letošnjih postnih pridigah. Pokazal vam bom, da je M. M. bila grešnica in kako je grešnica postala; — kako pa je iz grešnice postala resnična spokornica. Danes v prvi pridigi vam toraj pokažem: „Kako je Marija Magd. grešnica postala?“ Veliko jih je Magdalen med nami, ne samo med ženstvom ampak tudi med moštvom; vsi smo Magdalene, vsi smo grešniki. Zatorej dohajajte pridno k tem pridigam in zvesto poslušajte! —

Razlaga.

„Greh“ je kratka beseda pa strašna reč! Greh so storili angeli in bili so pahnjeni v pekel; greh sta storila Adam in Eva in nakopala sta sebi in nam vsem veliko nesrečo in škode na duši in telesu. Greh razžali predobrega Očeta v nebesih, ki nas vsako uro osiplje z neskončnimi dobrotami; greh se punta zoper najvišega Gospoda, kralja nebes in zemlje. Greh človeku vzame dopadenje in ljubezen božjo, vzame mu sv. nebesa in potisne ga v pekel. „Greh“ je kratka beseda in strašna reč. Le povzdigni o človek! svoje oči in glej, kako sam Sin božji tam na oljski gori kervav pot poti, — glej, kako Jezusa zasramujejo in zaničujejo, kako ga bičajo in kronajo, kako ga križajo in morijo! To vse je storil greh, vse to je moral sam božji Sin terpeti, da nas je greha odrešil. „Greh“ je kratka beseda pa strašna reč! In ta strašni greh mi le radi doprinašamo, mi vsi smo grešniki, grešnica je tudi bila Marija M.

Tega mi ni treba dokazovati; kajti sv. Lukež pripoveduje: „Jezus je prišel v hišo farizejevo in k jedi sedel. In glej! žena v mestu, ktera je bila grešnica, ko je zvedela, da je v hiši farizejevi pri jedi,“ je prišla. In Jezus sam je rekel Simonu: „Povem ti: Veliko grehov jej je odpuščenih, ker je veliko ljubila;“ Mariji M. pa je rekel: „Odpuščeni so ti grehi.“ M. M. je bila toraj grešnica.

Kako pa je Marija M. postala grešnica? Da na to vprašanje bolj na tanjko odgovorim, moramo poprej pogledati, kdo je bila ta Marija M.? Za gotovo se to ne more povedati; naj verjetnejše pa je tole: Ta Marija je bila sestra Marte in Lacarja. Njih stariši so bili zlahtnega rodu in silno bogati, pa zgoodej so zamerli in otroke zapustili sirote. Po smerti sta dobila Marta in Lacar grad Betanija, Marija pa grad Magdala, in ravno potem se imenuje Magdalena. Zdaj pa preiskujmo, odkod to, da je M. M. postala grešnica. M. M. je postala grešnica:

1. Ker je zgoodej svoje starše zgubila. Skerbni oče, ki jo je vodil in učil, svaril in kaznoval, je trohnel v grobu; ljuba mati, ki jo je podučevala in varovala, je spala pod gomilo. Tako je hči Marija bila sama in zapuščena, brez vsega učenika in varha. Ali je toraj mar čuda, da je pravi pot zgrešila in zabredla v raznoverstne grehe? Ja! preljubi moji! pridni in

skerbni starši so za otroke naj večja sreča in dobrot. Oh uboge sirote, katerim smert zgođej ljube starše pobere! Zatorej otroci! prosite Boga, da vam očeta in mater dolgo pri življenji pusti, naj vas učijo in opominjajo, svarijo in kaznujejo in tako greha ovarujejo. Pa tudi radi in zvesto poslušajte njih nauke in opomine, bodite pokorni in pobožni, da jim napravite časti in veselja. Vi pa kerš. starši! ki vas ljubi Bog dolgo otročičem pusti, poglejte Magdaleno; zgođej je zgubila starše in postala grešnica! Ne bodite nemarni, ne bodite živi za otroke svoje že mrtvi, zvesto spolnajte dolžnosti svoje, da otroke grehov ovarujete in na pravem potu obderžite. Tako bojo vaša čast in veselje na zemlji, v nebesih pa naj lepša krona.

Marija M. je postala grešnica:

2. Ker je ljubila svet in posvetne reči. Po smerti svojih staršev je Marija dobila lepi grad Magdala, zraven pa še veliko dnarjev. Tako je Marija bila brez vsega varha in strahu, zraven pa mlada, lepa in bogata. Ni toraj čuda, da se je Marija v posvetne reči zaljubila in pogreznila. Jezus sam je rekel: „Nihče ne more dvema gospodoma služiti, ali bo namreč enega sovražil in enega ljubil; ali se bo enega držal in enega zaničeval.“ To je hudič vedel; zatorej je Jezusa, kakor nam pripoveduje današnje sv. evangelje, seboj vzela na neko visoko goro in mu rekel: „Vse to ti bom dal, ako (pred me) padeš in me moliš.“ Poberi se satan! zakaj pisano je: „Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu služi!“ Drugači pa je rekla M. M., drugači pa tudi pravimo mi. Oh koliko jih je med nami, ki svet in posvetne reči imajo in molijo za svojega Boga, koliko jih je, katerim velja, kar je sv. Pavel jokaje pisal: „Veliko jih živi, kakor sovražniki križa Kristusovega; katerih Bog je trebuh in katerih konec je poguba.“

Ne vemo prav na tanjko, kako in s čem je Marija M. grešila; sv. evangelje nič ne pravi kakor: „Bila je grešnica v mestu.“ M. M. bila je mlada in bogata; morebiti da se je samo visoko nosila, bogato oblačila, veselice napravljala, malo molila in vendar pravi sv. evangelje. „Bila je grešnica v mestu.“ Kako pa svet in posvetne reči ljudi naših dni motijo in v pregrehe vlečejo. Poglejte ga tam le bogatinca; kako napuhnjeno se nosi in svoje sosede po strani pogleduje, morebiti še zaničuje. Glejte tam le skopca, kako se ubija noč in dan, kako se goljufige in krivice ne zboji, da si le kaj več nagrabi. Lejte ga tam le nečistnika, kako po noči po nesramnih potih lazi, kako nedolžnim dušam mrežo nastavlja, da bi si nasitil svoje meseno poželenje in pripravil nedolžno dušo ob njeno naj večjo čast in srečo. Lejte ga tam le terdoserčneža, kako merzlo gleda nesrečo in terpljenje svojega bližnjega, lahko bi mu pomagal, pa nima usmiljenja in pomoči. Lejte ga tam le požeruha, kako leta od veselice do veselice, od kerčme do kerčme, kako si vlija pijačo v svoje žejno gerlo, da zapije dnar in pamet, vest in nebesa. Tako bi še mogel dolgo in dolgo grehov naštevati, v ktere

šloveka pripravijo svet in posvetne reči; tako se je zgodilo Mariji M., tako se še godi naše dni.

Česar pa posvetne reči ne premorejo, to pa storijo in doženejo posvetni prijatelji in tovarši. Kjer je med, tam so muhe; in kjer je posvetnih sladčič, tam tudi posvetnih prijateljev ne manjka. Gotovo je imela Marija Magdalena, ki je bila bogata, mlada in zala, dosti prijateljev in prilizunov. Takih tudi naše dni ne manjka. Prijatelji in prilizuni so omotili in spridili Marijo Magdaleno; oh koliko pridnih in poštenih ljudi, posebno mladih ljudi zmotijo in zapeljejo hudobni prijatelji in tovarši. Ložej pa ohraniš sneg v razbeljenej peči, kakor nedolžno in pošteno serce v slabi tovaršiji: česar hudič sam ne opravi, skuša opraviti po svojih pomagavcih, hudobnih prijateljih in tovarših. Zatoraj nas tako milo opominja sv. apostelj Janez: „Otroci moji! ne ljubite sveta in ne tega, kar je v njem. Ako kdo svet ljubi, ni Očetove ljubezni v njem; zakaj vse, kar je na svetu, je poželenje mesa, in poželenje oči in napuh življenja, kar ni iz Očeta, ampak iz sveta. In svet preide in njegovo poželenje. Kdor pa stori voljo Božjo, ostane vekomaj.“

Marija Magdalena je slednjič postala grešnica:

3. ker je bila brez vere. Kaj pa še — Marija Magdalena je bila neverna? Gotovo; to pričajo besede, ki jih je Jezus k Magdaleni rekel: „Tvoja vera ti je pomagala.“ Prej nisi imela vere, zato si tako v grehe zabredla; zdaj pa imaš vero in ta ti je pomagala, da ti bojo odpuščeni tvoji grehi. Ja! Marija Magdalena ti nisi verovala božji besedi, in zagadel si postala grešnica! Gotovo je večkrat poslušala Jezusove nauke, gotovo sta jo večkrat opominjala Lacar in Marta, — pa Magdalena ti nisi verovala, zatorej si padla v grehe! Ja! taka je; kjer ni vere, tam ni božjega strahu, ni prave modrosti, ni poštene obnaše. Satan v paradižu je poprej Evo zapeljal k neveri, jo omotil in v greh pripravil. „Ne bo tako, kakor je Bog rekel, da bota umerla; timveč oči se bojo vama odperle in bota Bogu enaka; ne verujta Bogu,“ tako je satan govoril, Evo v nevero pripravil in v greh zapeljal. Ravno taka je tudi naše dni. „Ni tako, kakor se otrokom v šoli pripoveduje, — ni tako, kakor duhovniki s kanceljna pridigujejo, — ni tako, da bi to ali uno bilo tako velik greh, da je usmiljeni in ljubi Bog tako strašno ojster sodnik, — da je pekel tako strahovit in večni; ni tako, ne verjemite tega.“ Tako in enako govore in pišejo neverni ljudje naše dni, jemljejo ljudem sv. vero — in strah in groza: kakošne hudobije se po svetu godé! Koliko jih je amomorov; koliko ropov, pobojev in morij; koliko tatvine in goljufije; koliko nečistosti in gerdobije; koliko jeze in sovraštva; koliko pohujšanja in zapeljevanja; koliko obrekovanja in opravljanja; koliko pijančevanja in požrešnosti! Pa kdaj pridem do konca — moram nehati in le to še pristavljam, da tam, kjer vera peša, tudi ljubezen in čednost umira in sčasoma umerje. Marija Magdalena je postala

grešnica, kjer je bila brez vere. Bodimo verni in gotovo se bomo grehov varovali, zvesto svoje dolžnosti spolnovali in si nebesa služili!

Sklep.

Premišljevali smo danes, kako je Marija Magdalena grešnica postala; pa spoznali smo tudi, da ravno po tem poti v greh padamo tudi mi. Otrokom zamerjé stariši in otroci brez učenika in varha zabredejo v grehe. Še več jih pa v greh zapelje svet in posvetne reči. Največ jih je pa grešnikov zavoljo tega, ker vere nimajo. Nastopili smo sv. postni čas, čas, ki je zato postavljen, da se poboljšamo in iz grešnikov postanemo spokorniki. Ali bomo mar ostali stari grešniki? Oh tega večni Bog prenese! Kaj nam je toraj storiti? Najpotrebnejše je to, da verujemo: Tvoja vera ti je pomagala, rekel je Jezus Mariji Magdaleni. Kdo nam pa bode dal dar prave vere? Jezus Kristus, ki je tudi Magdaleni pomagal, da se je spokorila. K Jezusu, ki je za nas na svet prišel, ravno danes se začel 40 dni in noči postiti, ki je na sv. križu za nas svojo rešujočo kri prelil, k Jezusu hočemo zdihniti in ga prositi za dar sv. vere: O usmiljeni Jezus, razsvitli z lučjo svoje vere vesoljni svet; mi vsi v grehah tičimo, pa tega ne verujemo in spoznamo. Zatorej razsvitli nas z lučjo svoje svete vere!

Ako imamo živo vero in ako ogreva živa vera serce, potem bomo hitro spoznali, da nam je treba, da se zgreavamo, poboljšamo, spokorimo in očistimo. Ti pa Marija Magdalena, ki si jela verovati, in si po veri odpuščanje svojih grehov zadobila, sprosi od Jezusa tudi nam luč in gnado prave žive vere. Sv. Marija Magdalena prosi Boga za nas! Amen.

Pridiga za I. postno nedeljo.

(Sv. Marjeta Kort. prava spokornica.)

„Glejte, zdaj je prijetni čas; glejte, zdaj je dan zveličanja.“

Sv. Pavel do Korinč. 6, 2.

Vvod. Sv. cerkev je sv. postni čas ustavila, da bi nas pripravila k pravi pokori in poboljšanju. Zatorej se nam bere list sv. Pavla do Korinčanov, v katerem . . . zatorej se bere sv. evangelije, kako se je Jezus postil in molil, kako je skušnjave premagal. Vse to, naj bi tudi mi vsi zdaj delali pravo pokoro. Besede pa le mičejo, zgledi vlečejo; zatoraj vam hočem pokazati svetnico, ki je bila

grešnica, pa je postala spokornica. In ta je sv. Marjeta Kort., ktere god obhajamo jutre. V njenem življenji bomo videli, 1. da je Marj. K. bila grešnica; 2. kako čudovitno jo je Bog k pokori poklical; in 3. kako resnično pokoro je M. K. delala.

Razlaga. 1. M. K. je bila grešnica. (Pripoveduj njeno življ. po „Življ. svetn. zv. II. str. 236. Marjeta, po mestu Kortonu, kjer je v ostri pokori živela itd.“) Mater je Marjeta zgoodej zgubila; to je bila nesreča. Otroci! spoznajte, kolika sreča je, da imate . . . ubogajte! Marjeta je napravila grešno znanje in tako se zamotala . . . Zastonj so bile besede očetove, zastonj prošnje njene žlahte, celih 9 let je . . . hudo grešila, očetu in žlahti napravila veliko sramoto in žalosti. Mladenči in dekleta! čujte in spoznajte, kam da peljejo grešne prijaznosti in zveze. Sperva gre vse gladko in sladko, pa le mine nekaj časa, in vse je britko in solzeno.

2. Bog je M. K. čudovitno poklical. Nekega dne se njen ljubljeneec (Živ. svetn. II. zv. str. 237.) Tudi tebe, o grešnik! Bog kliče, akoravno ne čudovitno, pa tem bolj pogostoma. Nočem govoriti o tem, kako te kliče po tvoji vesti, po stariših in predpostavljenih, po sreči ali nesreči, — govoriti le hočem, kako te kliče ravno zdaj v sv. postnem času. Na pepelnico so ti potrosili . . . naj bi se spomnil, da boš umerl in da mine vse posvetno. Slišal boš ta postni čas marsiktero pridigo, pesem . . . Molil boš sv. križev pot in premišljeval, koliko je Jezus za nas . . . glej, kako na oljski gori itd. . . . Vidil boš, koliko sosedov pojde k spovedi in obhajilu; tudi tebe bo mikalo . . . Glej, tako Bog tudi tebe . . . poslušaj glas, kakor ga je poslušala M. K.

3. Marjeta K. je delala resnično pokoro. Bog je M. na misel dal, naj gre v Kortono in se tam svojih grehov (Živ. sv. II. d. str. 238. 39.) Celih 23 let je M. delala ostro pokoro. Ni treba, da gremo v puščavo ali kloster, tudi med ljudmi moremo in moramo pravo pokoro delati. Kako — pove nam katekizem: Pravo pokoro delati se pravi: poverniti se k Bogu, od ktereга smo se bili z grehom odvernili, svoje grehe sovražiti, se jih resnično kesati, se jih ponižno spovedati in za nje zadostovati. To stori, in tvoja pokora bo Bogu ljuba in všeč!

Sklep. Slišali ste, kako velika grešnica je bila itd. . . . Tudi mi smo grešniki, tudi nas kliče Bog, tudi mi moremo s pravo pokoro omiti se vseh grehov. Ravno zdaj je postni čas, morebiti za marsikoga poslednji postni čas. Oh da bi nam vsem bil dan zveličanja! Amen.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija. Prečastiti gospodje stolni korarji: Raupl J., Selandier Gregor in Aljančič Andrej so imenovani kot svetovalci škofijske duhovne sodnije; preč. g. Aljančič je postal ob enem izpraševalec pri farnem konkursu. — Čast. g. bar. Aichelburg Hugo, fajmošter v Špitalu, je imenovan za dekana spodnje Dravske doline. Fari so dobili: č. g. Krainz And., faro Lisereg; čast. g. Schneider Fr. faro St. Rupert pri Belaku. — Začasno oskerbujejo č. g. Vedenik Matija faro Kaplo pri Dravi in č. g. Joas Janez faro Nemško Kaplo. — Č. g. Oraš Anton pride za kaplana v Kotarče. — Umerla sta: čč. gg. Čuden Matevž, častni korar in dekan v Kapli pri Dravi in Eizinger Leopold, župnik v Nemški Kapli. R. I. P.!

Goriška nadškofija. Č. g. Stres Ivan, dozdej v pokoju zaradi bolehnosti, postal je vikar v Podsobotinu. Č. g. Lukežič Anton, vikar v Gabrijah pri Merni, je 23. u. m. za pljučnico umrl. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Č. g. Repič Andrej je postal župnik v Kapelah poleg Brežič; č. g. Šrol Fr. oskerbuje začasno faro zgornjo St. Jungert. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Merčnik Anton za I. v Ljutomer; Meško Martin za II. v Ljutomer in Cobelj Juri za II. v St. Peter poleg Radgone. — Umerl je čast. g. Kosi Matija, župnik v zgornji St. Jungerti. R. I. P.

Ljubljanska škofija. Č. g. Jarc Juri, vikar v Novem mestu, gre z avoljo boleznii v pokoj; na njegovo mesto pride č. g. Tomažič Jan. iz Ribnice; č. g. Pristov Sim. iz Žirov v Ribnico; č. g. Boncelj s Sorice v Žire. — Umerl je č. g. Jerin Ignacij, fajmošter v pokoju. R. I. P.!

V Teržaški škofiji. Č. g. Matejčič Simon je postal župnik v Starem Pazinu; od onod gre Dragovina Jan. v Kerbune za začasnega oskerbnika; Švinger Albin, bivši kaplan v Opatiji, stopi v red nemških vitezov; v Opatijo pride Zamlič Vinko, duh. pomočnik v Beršecu, kamor gre Ladavac Jak., duh. pomočnik v Sovinjaku. Č. g. Spanio Anton, bivši plovanski oskerbnik v Kastaniji, je izvoljen ravno tam za plovana. Č. g. Svetlin Anton se poda v pokoj.

„Slovenski Prijatelj“

bode tudi izhajal prihodnje leto 1874; zatoraj pride koledovat in prosi naj mu slovenski rodoljubi podelijo naročnino tudi za leto 1874, ki znaša 4 gold. 30 kr.

„Slovenski Prijatelj“ bode leta 1874 donášal:

1. Popolnoma izdelane pridige od svetnikov in svetnic božjih za vse nedelje in praznike. Te pridige bodo tako napravljene, da se lepo prilegajo svetemu evangelju, ki se bere ravno tisto nedeljo, pred katero ali za katero se obhaja spomin dotičnega svetnika ali svetnice. Posebno se bode ozir jemal na tiste svetnike in svetnice, ki jih Slovenci bolj poznajo in radi častijo. Mislim, da bode zopet nekaj novega in prijetnega.

2. Kolikor bode prostor dopuščal, tudi pridige za cerkvene slovesnosti in priložnosti; postavim: za sv. postni čas, za nove maše itd. . . .

3. Kerščanske nauke od V. poglavja „kerščanska pravica“ naprej. Ti kerščanski nauki so tako lepo in praktično osnovani in pisani, da bi jih človek celi dan rad prebiral ali poslušal. Da pride celo to preimenitno delo čč. gg. naročnikom hitrej v roke, podajem prihodnje leto tri tiskane pole vsak mesec. Pristavljam še to, da se ti kerščanski nauki, brez velikega prenarejenja kakor so, prav lahko in ročno rabiti morejo za pridige.

4. Duhojv. zadeve vseh škofij, v katerih Slovenci prebivajo.

5. Od družbe sv. Mohora bolj imenitne oklice in vabila.

Še nektere prošnje:

1. Naročnina se povsod plačuje popred; naj se toraj tudi meni pošlje ob novem letu.

2. Pervi list sedanjega leta pošiljam še vsem dosedanjim naročnikom; od drugega naprej pa le tistim, ki naročnino pošljejo ali se vsaj pri meni oglasijo.

3. Stare naročnine je še veliko na dolgu; prosim, da se ta reč vsaj zdaj ob novem letu poravna. Tudi jaz moram zdaj ob novem letu vse velike stroške poplačati.

4. Vsaka prestava naj se mi oznani, da vem napis preurediti, saj ni treba za to beliča plačevati ne pri meni, ne na pošti, ako se list odpert pošlje. Jaz nisem dolžen, liste po dva- trikrat pošiljati in škodo terpeti, ker se mi po tem celi tečaji tergajo in zgublajo.

Nastopi toraj „Slovenski Prijatelj“ svoje 23 letno potovanje; pozdravi mi prav serčno moje stare prijatelje

in naročnike; vošči jim veselo novo leto, „da bi dolgo živeli in v gnadi božji;“ slednjič pa še glej, da si pridobiš še kaj novih prijateljev in pomagavcev! Božja pomoč!

V Celovcu meseca decembra 1873.

And. Einspieler.

„Jedro“

katoliškega nauka ali ves kerščanski nauk v 70 kerščanskih naukih.

Iz celega serca moramo duhovniki želeti, da bi vsak količkaj izobražen katoličan vedel in poznal vse resnice, ki jih uči sv. katoliška cerkev. V tem duhu in smislu je osnovano in pisano „Jedro“. V celem letu je 70 nedelj in praznikov, ob katerih se oznanuje božja beseda. Kdor se toraj, oznanovaje božjo besedo, derži „Jedra“, zamore v enem letu podučevati svoje ovčice v vseh resnicah naše svete vere. Ob nedeljah ali praznikih, ko morebiti ni popoldne kerščanskega nauka, se h kerščanskemu nauku, ki ravno na versto pride, prav lahko naredi „vvod“ in „sklep“, da se prilega nedelji ali prazniku in se ročno porabi namesto pridige pri predpopoldanski božji službi. — Komur se pa to ne poljubi in mu bolje kaže, da „Jedrove“ kerščanske nauke na dve leti razdeli, ta pa more vsaj v dveh letih ves kerščansko-katoliški nauk obravnati pri popoldanskih kerščanskih naukih. Kakor se komu ljubi.

Mislim, da ne bode nikomur žal za dva goldinarja in nekaj krajcarjev poštne, ki jih je plačal za „Jedro“. Naroča se vsakdo najložej zdaj, ko se pošilja naročnina za „Slov. Prijatelja“ ali letnina za družbo sv. Mohora. Ali pa naj se pošlje listnica (Korrespondenzkarte), ki velja le dva krajcarja. To je najboljši kup in gre najhitrej; v 2—3 dneh ima vsak tak naročnik „Jedro“ že v rokah.

Prosim Vas, Slovenci mili! da pridno in nemudoma segate po „Jedru“ in ga marljivo rabite pri poslovanju svojem. Z Bogom!

V Celovcu meseca decembra 1873.

Andr. Einspieler.

Odgovorni izdajatelj in vrednik Andrej Einspieler.

Natisnila tiskarnica družbe sv. Mohora v Celovcu.